

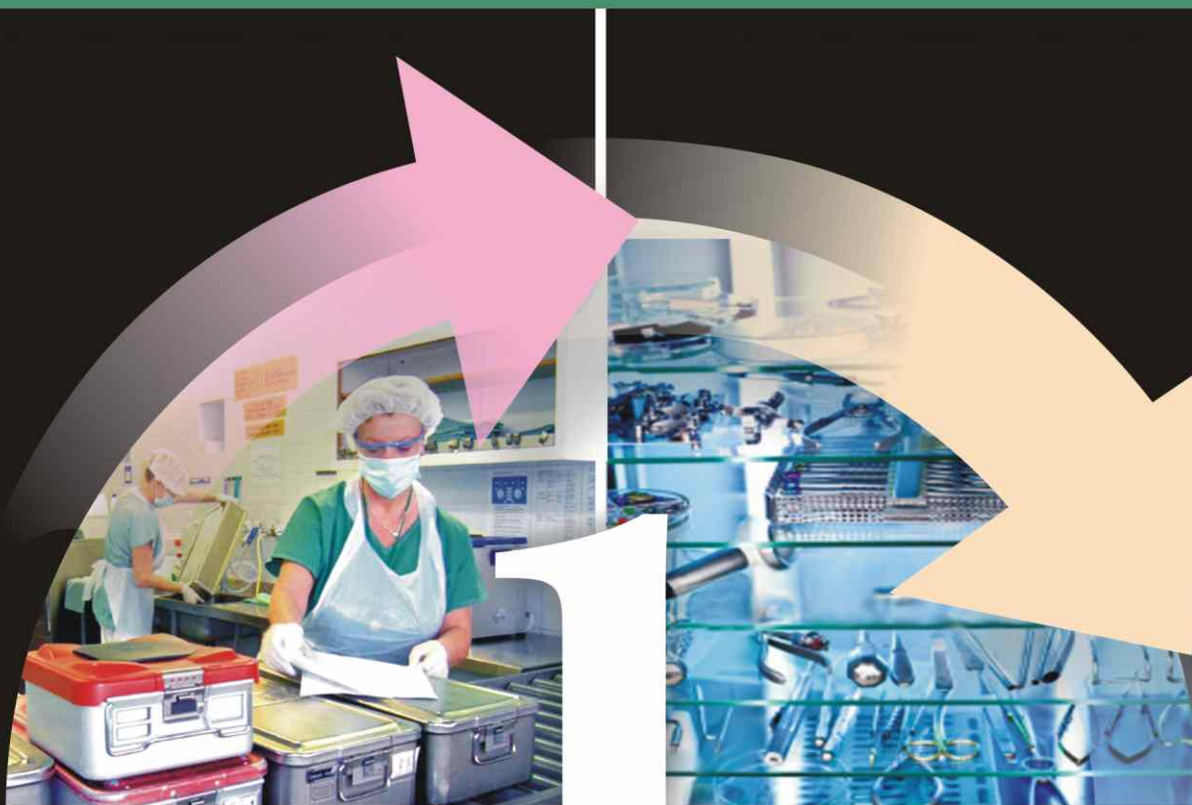
Nové vademecum

1/2016

ISSN 1802-0542

STERILIZACE

Časopis České společnosti pro sterilizaci

CSS Člen World Federation for Hospital Sterilisation Sciences

Elektronická verze časopisu je dostupná na www.steril.cz

Partneři:

3B instruments

Petrovická 857, 592 31 Nové Město na Moravě
www.3b-instruments.cz

3M Česko s.r.o.

V Parku 2343/24, 148 00 Praha 4
www.3m.cz

AKC konstrukce s.r.o.

Pivovarská 10, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm
www.akckonstrukce.cz

Anti-Germ CZ s.r.o.

Podnásepní 46/1d, 602 00 Brno - Trnitá
www.argochem.cz

ASANUS CZ, s.r.o.

Melodická 1385/9, 158 00 Praha 13
www.asanus.cz

AVAMED s.r.o.

počernická 272/96, 108 00 Praha 10
www.edb.cz/firma-833477-avamed-praha-10

B. Braun Medical s.r.o.

V Parku 2335/20, 148 00 Praha 4
www.bbraun.cz

BAG Health Care GmbH

Na Hlínách 555/17, 182 00 Praha 8
www.bag-healthcare.cz

BATIST Medical a.s.

Nerudova 309, 549 41 Červený Kostelec
www.batist.cz

Bella Bohemia, s.r.o.

Vlastina 889/23, 106 00 Praha 6
www.bellaboheemia.com

Bionik Stapro Group s.r.o.

Perštyňské náměstí 51, 503 02 Pardubice
www.bionik.cz

BMT Medical Technology s.r.o.

Cejl 50, 656 60 Brno
www.bmt.cz

Chemila, spol. s r.o.

Blažkova 5, 695 01 Hodonín
www.chemila.cz

Chironax Frýdek-Místek s.r.o.

Revoluční 1280, 738 01 Frýdek-Místek
www.chironax.com

DINA – HITEX spol. s r.o.

Ždánská 987, 685 01 Bučovice
www.dina-hitex.com

Ecolab Hygiene s.r.o.

Hlinky 118, 603 00 Brno
www.ecolab.com

ECP a.s.

Ke Skále 455, 252 42 Vestec u Prahy
www.ecp-cz.cz

ESL, a.s.

Dukelská 69/71, 614 00 Brno
www.esl.cz

Getinge Czech Republic, s.r.o.

Ringhofferova 1, 155 21 Praha 5
www.getinge.cz

Goldman water s.r.o.

Oborská 1251/5, 198 00 Praha 9 Kyje
www.goldmanwater.cz

Hartmann – Rico a.s.

Masarykovo nám. 77, 664 71 Veverská Bítýška
www.hartmann.cz

HENRY SCHEIN DENTAL s.r.o.

Palackého třída 163, 612 00 Brno
www.hsdental.cz

HOSPIMED spol. s r.o.

Malešická 2251/51, 130 00 Praha 3
www.hospimed.cz

Hypokramed s.r.o.

Plezeňská 113, 150 00 Praha 5
www.hypokramed.cz

Laboratoř MORAVA s.r.o.

Oderská 456, 742 13 Studénka
www.laborator-morava.cz

LOGITRON s.r.o.

Jeremiášova 947/16, 155 00 Praha 5
www.logitron.cz

Lohmann & Rauscher s.r.o.

Bučovická 256, 684 01 Slavkov u Brna
www.lohmann-rauscher.cz

Perfect Distribution a.s.

U spalovny 4582/17, 796 01 Prostějov
www.martekmedical.cz

Medin, a.s.

Vlachovická 619, 592 31 Nové Město na Moravě
www.medin.cz

Medplan s.r.o.

V úvalu 84, 151 12 Praha 5
www.medplan.cz

Miele spol. s r.o.

Holandská 4, 639 00 Brno
www.miele.cz

Mölnlycke Health Care, s.r.o.

Hájkova 2747/22, 130 00 Praha 3
www.molnlycke.com

Nora a.s.

Jankovcova 2, 170 00 Praha 7
www.nora-as.cz

Olympus Czech Group, s.r.o.

Evropská 176/16
160 41 Praha 6
www.olympus.cz

Promedica Praha Group a.s.

Juarezova 17, 160 00 Praha 6
www.promedica-praha.cz

Scherex s.r.o.

Dolny 147, 664 41 Omice
www.scherex.cz

Schiff & Stern s.r.o.

Vodní 414, 783 45 Senice na Hané
www.schiffstern.cz

Schülke CZ s.r.o.

Lidická 326, 735 81Bohumín
www.schulke.cz

Spirax Sarco spol. s r.o.

Pražská 1455, 102 00 Praha 10 – Hostivař
www.spiraxsarco.com/cz

Steripak s.r.o.

Poděbradova 849, 664 42 Modřice
www.steripak.cz

Strojírenský zkušební ústav, s.p.

Hudcova 454/6b, 621 00 Brno
www.szutest.cz

Textilní zkušební ústav s.p.

Václavská 6, 658 41 Brno
www.tzu.cz

UNIBAL s.r.o.

za hřištěm 2567/10, 370 10 České Budějovice
www.unibal.cz

Vermop Deutschland GmbH

Zweigniederlassung der VERMOP Salmon GmbH
Kiesweg 4 - 6, 97877 Wertheim, Deutschland
www.vermop.com

Vistex Medical s.r.o.

Wellnerova 7, 779 00 Olomouc
www.sterilizace.eu

YesMed s.r.o.

Holušická 2221/3, 148 00 Praha 4
www.yesmed.cz

V tomto čísle najdete:

- Starostlivost' o chirurgické nástroje a zdravotnické pomůcky na OCS používané na ORL** 4
J. Vizváryová, Y. Béressová
- Bezpečná práce na oddělení centrální sterilizace?!** 6
D. Ježková
- Kontrola sterilizačních obalů používaných na OCS** 14
Y. Béressová
- Rámcová dohoda o prevenci poranění ostrými předměty ve zdravotnických zařízeních** 20
Rozbor hlášených poranění ostrými předměty v r. 2014
A. Sixtová
- Sledování poranění ostrým předmětem ve zdravotnictví** 24
J. Fialová
- Aktuální trendy v dezinfekci ploch** 26
J. Fafílková
- Aktuality** 30
J. Iberlová

Nové vademecum sterilizace

ISSN 1802-0542

Redakční rada:

Jana Iberlová e-mail: jana.iberlova@nemtr.cz
 MUDr. Ivan Kareš e-mail: ivan.kares@seznam.cz
 Marcela Nutilová e-mail: marcela.nutilova@seznam.cz
 MUDr. V. Melicherčíková, CSc. e-mail: melichercikova@szu.cz
 Richard Janů e-mail: janu@s-dent.cz

Adresa redakce:

Nemocnice Třinec p.o.
 Kaštanová 268, 739 61 Třinec
 Tel.: 558 309 671
 e-mail: jana.iberlova@nemtr.cz

Grafická úprava:

Ing. Ivan Frömmer mobil: 775 679 982
 e-mail: ivan.frommer@gmail.com
 www.admedica.cz

p.Horna mobil: 777 233 966
 e-mail: horna@hormart.cz

V tištěné podobě – zasíláno PhDr. Jaroslava Veselá
 Národní lékařská knihovna – odd.doplňování fondu
 Sokolovská 54, 12132 Praha 1

Vydavatel:

Česká společnost pro sterilizaci
 www.steril.cz

Distribuce:

Vychází 4x ročně on-line, tj. v elektronické podobě. Časopis je dostupný na webových stránkách CSS.

CSS Člen World Federation for Hospital Sterilisation Sciences

Upozornění:

Upozorňujeme, že všechny příspěvky jsou chráněny autorským zákonem a jejich další použití, jakož i jejich částí, je podmíněno písemným souhlasem vydavatele. Texty reklamy mají výhradně informativní charakter, v žádném případě nenahrazují návody, metody, postupy apod. Případné využití musí být konzultováno s odborným poradcem nebo výrobcem. Za případné škody způsobené nedodržením tohoto doporučení nenese vydavatel žádnou odpovědnost.

Vydavatel neodpovídá za obsah inzerce a reklamy.

Starostlivosť o chirurgické nástroje a zdravotnícke pomocky na OCS používané na ORL

J. Vizváryová, Y. Béressová

1

CHIRURGICKÝ NÁSTROJ- CHARAKTERISTIKA

o Chirurgický nástroj :

Je zdravotnícka pomôcka určená na opakované použitie, slúži na vykonanie chirurgického zákroku ako je rezanie, vŕtanie, pílenie, škrabanie, stláčanie, odťahovanie alebo prikladanie, ktorá sa môže opakovanne po predpísanom ošetrení použiť.

2

ORL NÁSTROJE

- o Neštandardné tvary
- o Dlhá pracovná časť
- o Jemné pracovné zakončenia, veľkosť nástrojov
- o Nástroje majú otáčavý pohyb – možné zachytenie tkaniva hlboko v rotačnom systéme – sťažené čistenie
- o Nástroje sú zložené z viacerých súčastí
- o Čistiaci proces – v umývačom automáte so zabezpečením a stabilizáciou CHN ako prevencia poškodenia
- o Často sa používajú roztoky enzymatických detegentov pre odlúčenie biologických látok – ako predčistenie

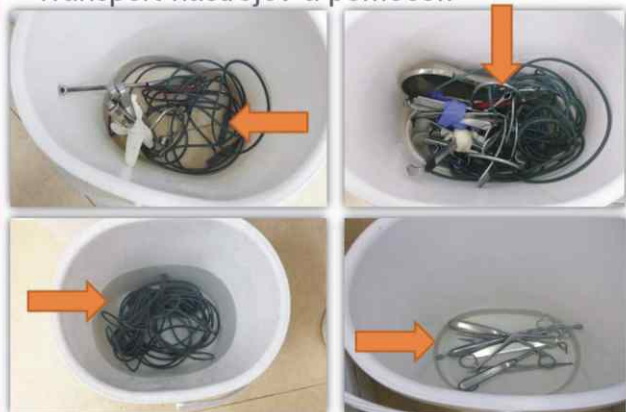
3

Špecifiká ORL chirurgie

- o Zásah do sliznice, lymfatického tkaniva, kostí
- o Vysoká krvácanosť
- o Častý výskyt zápalových procesov a abscesov

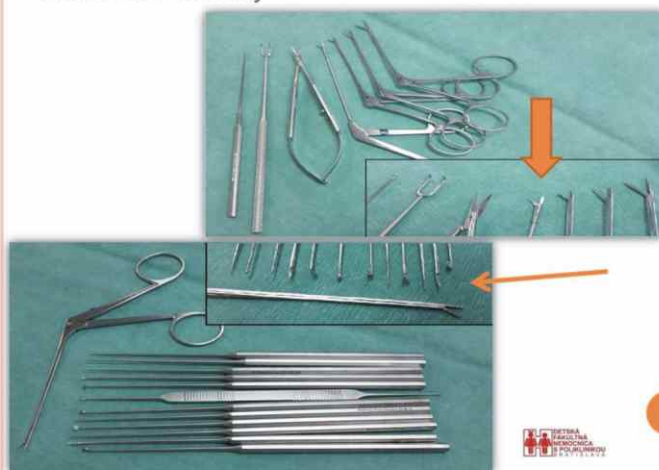
4

Transport nástrojov a pomôcok

5

Mikroinštrumenty

6

Chirurgické nástroje na prienik do kostného tkaniva

7

Chirurgické nástroje na prienik do lymfatického tkaniva – problém čistenia

8

Chirurgické nástroje náročné na predsterilizačnú prípravu

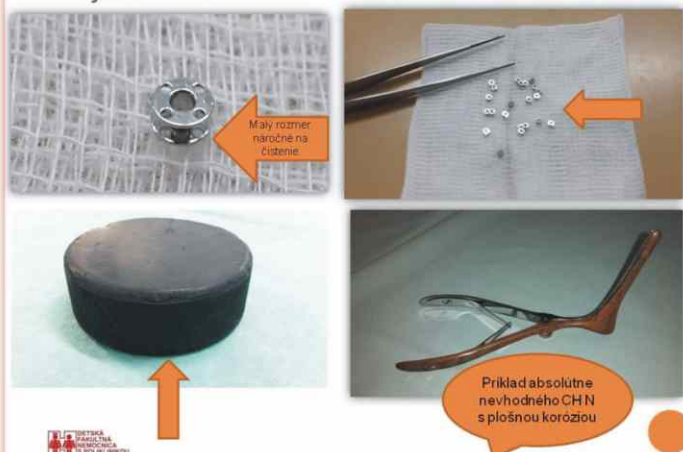
9

Duté chirurgické nástroje a zdravotnícke pomôcky – dlhodobý proces

10

Zaujímavosti

11

ZÁVER

- Starostlivosť o CHN z ORL je značne problematická
- Vyžaduje si dlhší čas prípravy a pracovníka s dostatočnými skúsenosťami
- Často je potrebné využívať roztok enzymatického detergentu – ako úvod na odlúčenie biologického materiálu
- Vhodné využitie čistenie pomocou ultrazvuku
- Kompletizácia CHN si vyžaduje poznanie jednotlivých súčastí, ich správnu funkčnosť a zloženie

12

Bezpečná práce na oddělení centrální sterilizace?!

D. Ježková

1

Činnost v oblasti BOZP je odvozena od Zákoníku práce, vyhlášek a ČSN EN určujících zásady **bezpečných** postupů a **bezpečného** chování pro všechny zaměstnance na pracovišti.

2

Preventivní činnost

- Péče o zaměstnance
  - předcházení pracovním úrazům
  - předcházení nemocím z povolání
  - jinému ohrožení zdraví zaměstnanců
- Péče o technická zařízení
- Kontrolní činnost

3

Péče o zaměstnance

Lékařské prohlídky

- Vstupní
- Periodické
  - dle charakteru práce, směnnosti, věku
  - noční směny – 1x ročně
  - denní směny – dle kategorizace 1-4
- Výstupní
- Mimořádné

Evidence lékařského potvrzení.

4

Kategorizace prací 1 - 4

1 - není pravděpodobnost nepříznivého vlivu na organismus zaměstnance

2 - práce, při nichž ukazatele faktorů, kterými jsou pracovníci vystaveni, nepřekračují hygienické limity stanovené zvláštním právním předpisem

5

Kategorizace prací 1 - 4

3 – práce, kde jsou nepříznivé vlivy sníženy technickými opatřeními na úroveň stanovenou hygienickými limity, nezbytnost používat OOPP, organizační a jiná ochranná opatření

4 – práce spojené s vysokým rizikem ohrožení zdraví, které nelze zcela vyloučit ani při používání dostupných a použitelných ochranných opatření

6

Péče o zaměstnance

Zařazení na práci a pracoviště podle

- Kvalifikace
- Schopností
- Zdravotního stavu

7

Péče o zaměstnance

Školení BOZP:

- Vstupní školení nového zaměstnance
- Periodická školení – 1x / 2 roky
- Vedoucí zaměstnanci 1x / 3 roky
- Jiná odborná školení dle zaměření pracoviště
- na CS školení TNS 1x / 3 roky

Dokumentace je zakládána do osobního spisu zaměstnance.

8

Povinnosti zaměstnavatele

- ZP § 133 a nařízení vlády č.495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a podmínky poskytování OOPP a mycích, čistících a dezinfekčních prostředků
- Poskytnout OOPP v případě, že nelze rizika odstranit nebo je omezit technickými prostředky nebo organizací práce
- Poskytovat mycí, čistící a dezinfekční prostředky
- Poskytovat OOPP všem osobám na pracovišti /návštěvy, exkurze, kontrolní orgány,aj./

9

Povinnosti zaměstnavatele

- Udržovat OOPP v použitelném stavu
- Poskytovat OOPP bezplatně
- Stanovit způsob, podmínky a dobu používání OOPP
- Seznámit zaměstnance s používáním
- Kontrolovat jejich používání

10

Povinnosti zaměstnanců

- Zaměstnanec je povinen dbát dle svých možností o svou vlastní bezpečnost
- Používat při práci OOPP na místech a při práci, kde jsou určeny
- Provádět drobnou údržbu přidělených OOPP
- Používat OOPP pouze k účelu, ke kterému jsou určeny
- Nakládat s OOPP šetrně a hospodárně

11

Hlavní příčiny vedoucí ke vzniku prac. úrazů

- Špatná informovanost zaměstnanců o rizicích
- Provozní slepota
- Uspěchanost, neopatrnost
- Neochota pracovat bezpečně
  - dlouhá práce, více času na volno
  - omezený pohyb, horko,...
- A další ....
- Nedůsledná kontrola nadřízených pracovníků

12

Rizika na CS

Vyplývají z činností CS

- Transport ZP
- Předsterilizační příprava ZP
- Sterilizace ZP
- Další činnosti ve zdravotnickém zařízení / pochůzky, přestávky na odpočinek, aj./

13

Registr rizik

Seznam všech rizik na jednotlivých útvarech ve zdravotnickém zařízení

s vyhodnocením celkové míry rizika

14

Na CS FN Brno celkem 34 rizik

Karta rizika

Útvar/oddělení:	Centrální sterilizace				
Název rizika*	Riziko infekce hloučkovou tyfou B a C				
Možná forma rizika spočívá	a) Nedodržování pravidel při manipulaci s biomateriálem, infekčními jehlami, infekčním odpadem a nemocničím prádlem				
	a)				
	Hodnocení rizika				
Pravděpodobnost vzniku rizika (zaškrtněte čtvereček u zvolené možnosti)	Minimální (1)	Nizká (2)	Vyšší (3)	Vysoká (4)	Nepříjemná (5)
Možný dopad (závažnost možných důsledků rizika) (zaškrtněte čtvereček u zvolené možnosti)	Nezmatelná (1)	Mírná (2)	Střední (3)	Vážná (4)	Nepříjemná (5)
Výsledná míra rizika (vynásobte hodnotu P a Z)	20				
Měření rizika/indikátory rizik (způsob, jakým bude riziko sledováno)	a) Monitoring procesů a) Preventivní, průběžné a výstupní vyšetření zaměstnanců				
Strategie snížení/odstranění rizika	a) Poučení personálu a) Minimalizace kontaktů a) Používání OOPP				
Hodnotitel:					
Datum:					

15

Fyzikální a psychosomatická rizika

Riziko pádu

16

Riziko pádu

17

Fyzikální a psychosomatická rizika

Riziko pádu předmětů

18

Riziko pádu předmětů

19

Fyzikální a psychosomatická rizika

Riziko zasažení el. proudem

20

Fyzikální a psychosomatická rizika

Riziko poškození zdraví při manipulaci s nebezpečnými odpady

21

Fyzikální a psychosomatická rizika

Riziko popálení

22

Fyzikální a psychosomatická rizika

Tepelné riziko

Poskytování ochranného nápoje k ochraně zdraví před účinky tepelné zátěže

- Nařízení vlády č. 178/2001 Sb.
- Poskytovat ochranné nápoje s nevyhovujícími mikroklimatickými podmínkami
- Provozy s lokálními zdroji tepla /autoklávy/
- Provozy, kde není zavedena účinná klimatizace a tím vznikají extrémní teploty
- Na pracovní směnu min. 1,5 litru, kdy je zaměstnanec fyzicky přítomen
- Písemná dokumentace – archivace

23

Do pitného režimu patří:

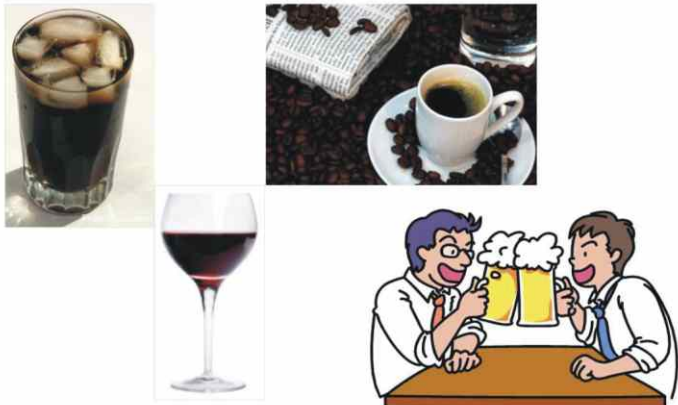
voda, minerální vody, ovocné a bylinkové čaje, ředěné džusy, ovocné šťávy

24

Do pitného režimu nepatří:

káva, kakao, silný čaj, alkoholické nápoje

25

Chemická rizika

Riziko nadměrného výskytu zvýšené koncentrace chemických škodlivin ve vnitřním ovzduší

Např. ethylenoxidové sterilizační přístroje

26

Chemická rizika

Riziko vdechnutí, potřísnění chemickou látkou - popálení, poleptání, otrava

27

Biologická rizika

- Infekce hepatitidou typu B a C
- Další infekce – HIV, TBC, aj.

28

Biologická rizika - ortopedický set

29

Biologická rizika /ortop. vrták/

30

Biologická rizika

31

Biologická rizika

Zápis do „Záznamu o drobném pracovním úrazu“ :

Pracovník byl poučen, že se má dostavit do 72 hodin na ošetření u závodního lékaře.

32

Biologická rizika

- **Nákaza svrabem**
- zákožka svrabová

33

Svrab

34

Technická rizika

- Nedodržení správných zásad při práci s přístroji

35

CS ve FN Brno

3 pracoviště

primář oddělení

1 THP

23 NLZP /sestry, zdrav. asistenti,.../

49 sanitářů

1 dělník /domácí pracovnice/

13 sanitářů v CÚL

26

Evidované pracovní úrazy na CS 2012 - 2014

	2012	2013	2014
bodnutí	7	6	2
řezná, tržná rána	6	1	1
naražení	0	0	1
pád	0	1	0
kolaps	0	1	0
infekce	0	0	1
CELKEM	13	9	5

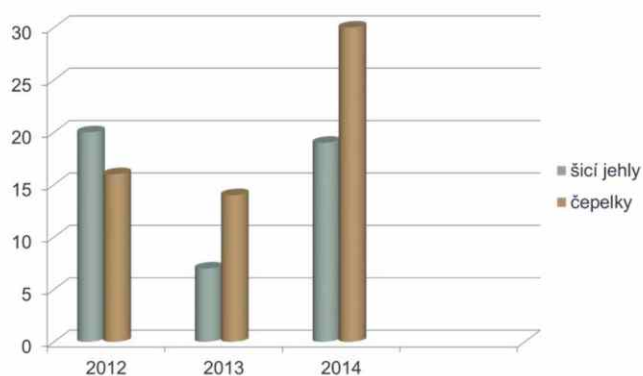
37

Šicí jehly a čepelky v sítích

rok	šicí jehly	čepelky
2012	20	16
2013	7	14
2014	19	30

38

Šicí jehly a čepelky v sítích

39

Dokumentace ve FN Brno

- V PC db. Pracovní úrazy
- Dokument „Záznam o drobném pracovním úrazu“
- Vypisuje přímý nadřízený pracovník
- Podpisy svědků úrazu
- Schválení vedoucím pracovníkem CS
- Schválení technikem BOZP
- Schválení náměstkyní pro NLZP
- Vedoucí útvaru BOZP - archivace

40

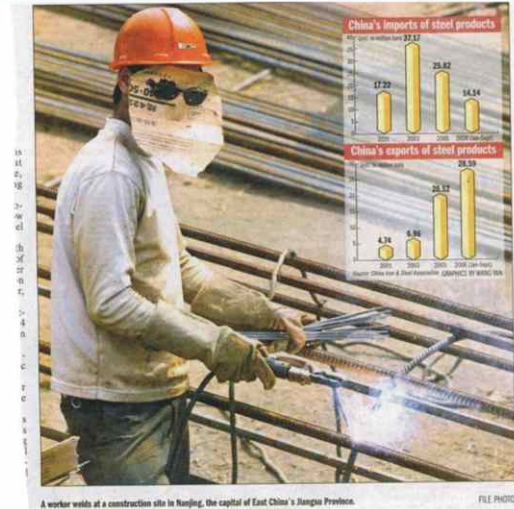
41

42

43

A worker welds at a construction site in Nanjing, the capital of East China's Jiangsu Province.

FILE PHOTO

44

45

Unavený hasič

46

47

Kontrola sterilizačných obalov používaných na OCS

Y. Béressová

1

Kontrolné procesy

- Kontrola predsterilizačnej prípravy a čistiaceho procesu – denne
- Kontrola sterilizačného procesu denne
- Kontrola sterilizačných obalov – kvalita zvarov sa realizuje zvarovací test – podľa SR legislatívy 1x týždenne
- Naše testovanie je denné – samozrejme berieme do úvahy možnosti pracoviska

2

Informácie

- Ovládajú zdravotnícki zamestnanci správnu techniku manipulácie so sterilizačným obalom ?
- Poznajú piktogramy na zdravotníckych pomôckach z výroby podľa normy ?

3

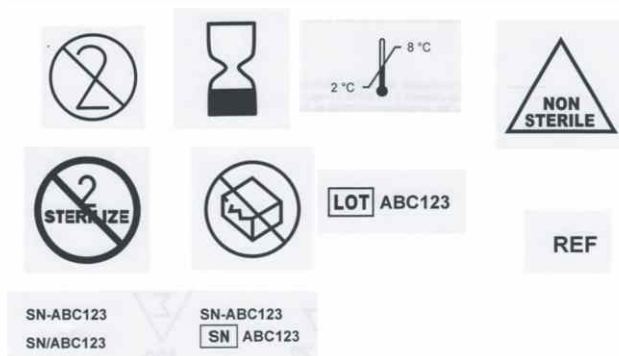
80% zdravotníckych pracovníkov z klinických pracovísk nevie posúdiť dôsledky nesprávnej techniky otvárania sterilizačného obalu

- Nepoznajú význam

4

Značky používané na označovanie zdravotníckych pomôcok:
STN EN 980 vo forme piktogramov

5

Čo chceme sledovať ?

- Kvalitu zvaru – vytvorený zatavovacím prístrojom nastavenie teploty zvaru podľa pokynov výrobcu 175°C
- Zvar bočný – pravá a ľavá strana – je od výrobcu
- Správna signatúra na obale – označenie
- Výdrž obalu počas otvárania
- Sledovanie prebieha po vystavení predmetu sterilizačnému médiu – sterilizácia STEAM a FORM
- Procesorový indikátor – jeho zmena
- Ľahkosť a poddajnosť otvárania obalu
- Umiestnenie pomôcok rôzneho charakteru v sterilizačnom obale
- Možné iné poškodenie obalu pri manipulácii – roztrhnutie, znečistenie a podobne

6

Handwritten sterilization log with blue arrows pointing to specific entries. The log contains several rows of data for different sterilization cycles, including dates, temperatures, and equipment used.

7

Druhy sterilizačných obalov ktoré sme používali pri sledovaní

- Kombinovaný obal : počet druhov 11**
- R39,R40,R41,R42,R43,R44,R45,R46, R47,RB54,RB57
- Papierový obal - vrecká : počet druhov 4**
- PB3, PB2, PB5,PB9
- Testovanie sa realizuje denne : pondelok až piatok podľa určitej schémy aby sa skontrolovali všetky druhy obalov používaných na našom pracovisku
  - Zvarovací test sa realizuje 1x týždenne

8

Testovanie jednotlivých vzoriek

9

Testovanie a kontrola obalov

10

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
R39 kombinovaný obal				
Pinzeta A	2	2		
Sonda guľičková	21	20	2	Bočný zvar -prilapený papier
Násadec koaguláciu	4	4		
Spolu	27	25	2	

11

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
R40 kombinovaný obal				
vzduchovod	1	1		
Spekulum ušné	1	1		
Pinzeta A, ch	32	30	2	Bočný zvar, papier nalepený, poškodenie pap.časti
Spojka plast	2	1		
Násadec na koaguláciu	3	3		
Spolu	39	37	2	

12

Vyhodnotenie vzoriek

Vyhovujúca vzorka

Nevyhovujúca vzorka

13

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
R41 kombinovaný obal				
Pinzeta A,CH	1	1		
Kliešte back	12	4	8	Bočný zvar, prílep.papier
Spojka PVC	1	0	1	Bočný priečny zvar prílepený papier
Obváz gáza	2	2		
vzduchovod	6	5	1	Bočný zvar
Spekulum ušné	13	10	3	Bočný zvar
Kliešte peán	5	5		
Násadec na koag	1	1		
Cumel silikon	37	30	7	Bočný, priečny zvar prílepený papier,
spolu	77	58	20	

14

Nevyhovujúca vzorka

15

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
R40 kombinovaný obal				
Pinzeta A, CH	13	10	3	Bočný zvar
Spekulum				
Vzduchovod				
Spojka plast	2	2		
Násadec koagulácia	3	3		
Spolu	18	15	3	

16

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
R42 kombinovaný obal				
Vak dýchací	5	5		
Miska Petriho	9	9		
Plúčka PVC	19	17	2	Bočný zvar
Kliešte back	4	3	1	Bočný zvar
Miska kovová	1	1		
Spekulum ušné	1	0	1	Bočný zvar
Cumel silikon	2	2		
Spolu	41	37	4	

17

Nevyhovujúca vzorka

18

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
R43 kombinovaný obal				
Cumel silikon	1	1		
Šnúra koagulačná	20	20		
Hadica plast	1	1		
Miska kovová	3	3		
Plúčka PVC	3	3		
Vak dýchací	10	10		
Kliešte back	2	2		
Miska Petriho	3	2	1	Bočný zvar
Spolu	43	42	1	0

19

Nevyhovujúca vzorka

21

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
R46 kombinovaný obal				
Košík plast	1	1		
Šnúra koagulačná	7	7		
Hadica silikon	9	9		
Vak dýchací	4	4		
Miska emetná plast	5	5		
Miska kovová	2	2		
Spolu	28	28	0	0

23

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
R44 kombinovaný obal				
Miska kovová	10	9	1	Bočný zvar
Šnúra koagulačná	6	5	1	Bočný zvar
Hadica silikon	7	7		
Plúčka PVC	1	1		
Dýchací vak	5	5		
Chirurgická rúška	1	1		
Spolu	30	28	2	

20

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
R45 kombinovaný obal				
Vak dýchací	3	3		
Miska kovová	4	4		
Hadica silikon	8	8		
Šnúra koagulačná	5	5		
Chirurgická rúška	1	1		
Spolu	18	18	0	0

22

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
R47 kombinovaný obal				
Kovová tácka	2	2		
Miska kovová	2	2		
Spolu	4	4	0	0

24

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
RB 54 kombinovaný obal				
Šnúra koagulačná	4	4		
Kliešte back	2	2		
Hadica PVC	2	2		
Miska kovová	1	1		
Hadica silikon	1	1		
Plúčka PVC	1	1		
Rúška chirurgická	1	1		
Spolu	12	12		

25

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
RB 57 kombinovaný obal				
Miska kovová	5	5		
Vak dýchač	5	5		
Spolu	5	5	0	0

26

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
PB3				
Petriho miska	5	5		
Spolu	5	5	0	0

27

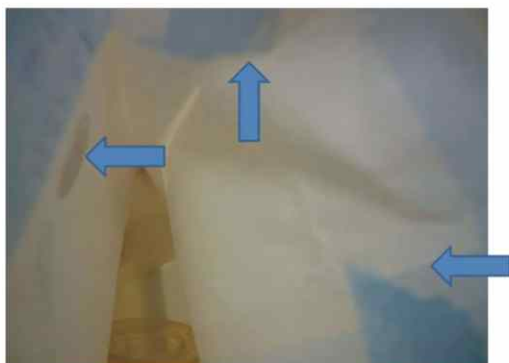
Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
PB2 papierové vrecko				
Miska Petriho	1	1		
Cumel silikon	14	14		
Vzduchovod plast	1	1		
Spekulum ušné	6	5	1	Obal zlepený
Spojka modrá	1	1		
Spolu	23	22	1	

28

Otváranie papierového obalu peel efektom takmer nemožné

29

Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
PB5 papierové vrecko				
Šnúra koagulačná	2	2		
Miska kovová	2	2		
Hadica PVC	1	1		
Plúčka plast	1	1		
Rúška chirurgická	15	12	3	Roztrhnutie obalu, zlepený
Vak dýchač	1	1		
miska Petriho	4	4		
spolu	26	23	3	

30

Otvorenie peel efektom - odlepenie čiastočiek lepiacej zložky do obsahu obalu

31

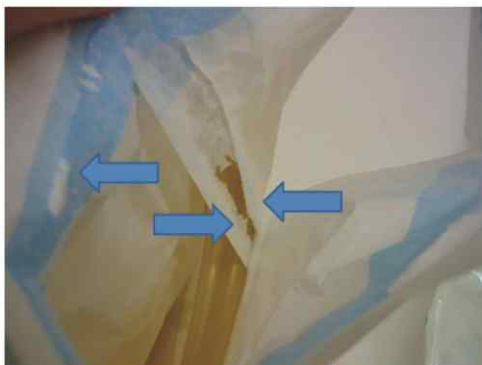
Výsledky vyhodnotenia za obdobie 07.-09.2015

Názov steriliz. Obalu a ZP	Počet ks	Vyhovujúce výsledky počet	Nevyhovujúce výsledky počet	Príčina nevyhovujúcej vzorky
PB9 papierové vrecko				
hadica silikon	3	3	0	
Miska kovová	15	13	2	roztrhnutie
Rúška chirurgická	3	0	3	Roztrhnutie
Miska emetná	3	3		
Spolu	24	19	5	

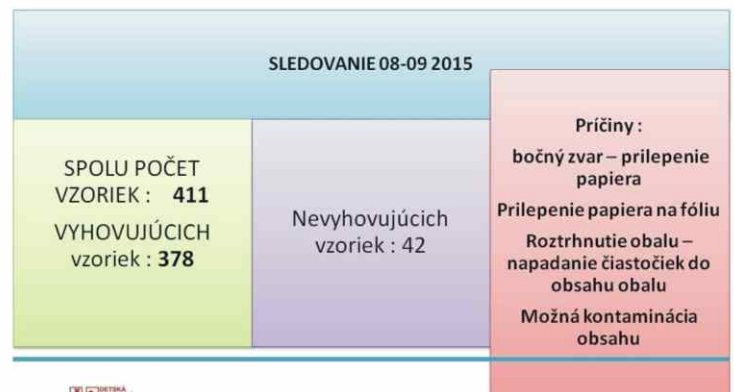
32

Roztrhnutie obalu – nemožnosť vyňatia ZP

33

Sumarizácia výsledkov

34

Sumár a odporúčania pre prax

- Kontrola vzoriek na dennej báze – všetky používané sterilizačné obaly vo forme vreciek a roliek
- Papierové vrecká – nemožné bezpečne otvárať Peel efektom – odporúčam otvorenie nožnicami
- Zvary na kombinovaných obaloch vykazujú pevnosť – treba myslieť na kvalitu a vytrvalosť zvaru
- Z uvedeného výskumu vyplýva, že väčšina vzoriek vykazujú vyhovujúci výsledok
- Vzorky musia byť vystavené sterilizačnému procesu vo všetkých sterilizačných prístrojoch na pracovisku a formách sterilizačného procesu

35

Naše zlepšenie na pracovisku

36

Rámcová dohoda o prevenci poranění ostrými předměty ve zdravotnických zařízeních

Rozbor hlášených poranění ostrými předměty v r. 2014

A. Sixtová

1

Směrnice Rady 2010/32/EU

- **Rámcová dohoda o prevenci poranění ostrými předměty v nemocnicích a ostatních zdravotnických zařízeních**
- **HOSPEEM**
  - Evropské sdružení nemocničních a zdravotnických zaměstnavatelů
- **EPSU**
  - Evropská federace odborových svazů veřejných služeb
- **Přijata 10. 5. 2010**
- **Platnost 11. 5. 2013**

2

Směrnice Rady 2010/32/EU

- **Cíle**
  - Nejbezpečnější pracovní prostředí.
  - Prevence poranění veškerými ostrými předměty.
  - Ochrana ohrožených zaměstnanců před nemocemi přenášenými krví.
  - Integrovaný přístup při hodnocení rizik.
  - Prevence rizik.
  - Školení, osvěta.
  - Správné pracovní postupy.
  - Následná opatření.

3

Zák. č. 258/2000 Sb.

- **o ochraně veřejného zdraví.**
  - Povinnost vypracovat provozní řád.
  - Hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb.
  - Pravidelná a zvláštní očkování.
  - Opatření proti šíření infekčních onemocnění.
  - Ochranná desinfekce, desinsekce a deratizace.
  - Postup při zjištění infekčního onemocnění včetně hlášení inf. onemocnění a zacházení s biologickým materiálem.
  - Postup epidemiologického šetření.
  - Systém epidemiologické bdělosti.
- **§ 75b - postup při poranění ostrým kontaminovaným předmětem nebo nástrojem (hlášení o poranění, lékařský dohled, laboratorní diagnostika)**

4

Vyhl. č. 306/2012 Sb.

- **o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče (dříve vyhl. č. 195/2005 Sb.)**
  - Zásady pro odběr a vyšetření biologického materiálu.
  - Povinnost používat jednorázové injekční stříkačky a jehly.
  - Postupy při manipulaci s použitými jehlami = zákaz ručního oddělování jehel od stříkaček, vracení krytů na použité jehly.
  - Povinnost ukládat odpad do pevných uzavřených obalů.
  - Způsoby dezinfekce a sterilizace.

5

Vyhl. č. 472/2008 Sb.

- **o systému protiepidemické bdělosti pro vybrané infekce**
  - Stanoví u vybraných nálezů přenášených krví (virová hepatitida B, virová hepatitida C a HIV) způsob vyšetření osob, které se poranily o použitou injekční jehlu.

6

Postup při poranění kontaminovaným ostrým předmětem

	Do 72 hodin po poranění	Za 90 dnů po poranění	Za 180 dnů po poranění
VHB	Ano*	Ano	Ano
VHC	Ano	Ano	Ano
HIV	Ano	Ano	Ne
- * U poraněných osob s prokázaným ochranným titrem anti HBs po očkování nebo prožití nákazy se další vyšetřování markerů VHB ukončí.
- Při negativním výsledku markerů HBsAg, anti HCV a anti HIV u potenciálního zdroje, pokud je známý, se sledování poraněné osoby ukončí.
- Součástí vyšetření je i zjištění subjektivních potíží a klinických příznaků, které mohou souviset s onemocněním virovou hepatitidou a laboratorní vyšetření aktivity aminotransferáz.
- Událost se vždy zaznamená do zdravotní dokumentace poraněné osoby.

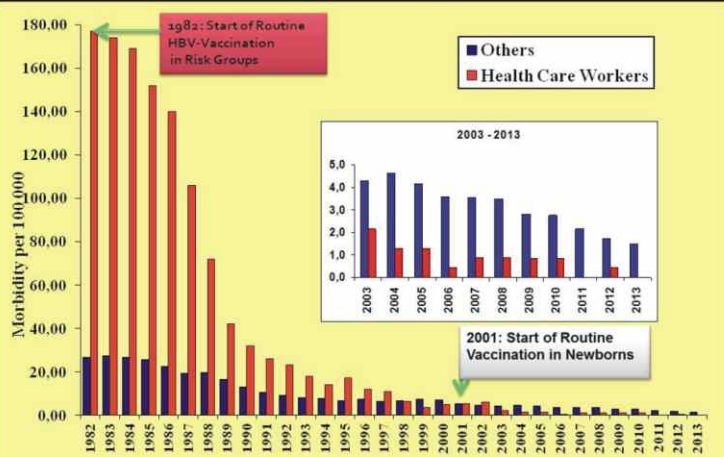
7

Vyhl. č. 537/2006 Sb.

- o očkování proti infekčním nemocem.
  - Očkování proti hepatitidě B
    - Všechny osoby pracující na pracovištích s vyšším rizikem infekčních onemocnění,
    - Všichni studující na lékařských fakultách, zdravotnických školách,
    - Další studující, kteří se připravují na práci ve zdravotnictví nebo sociálních službách.

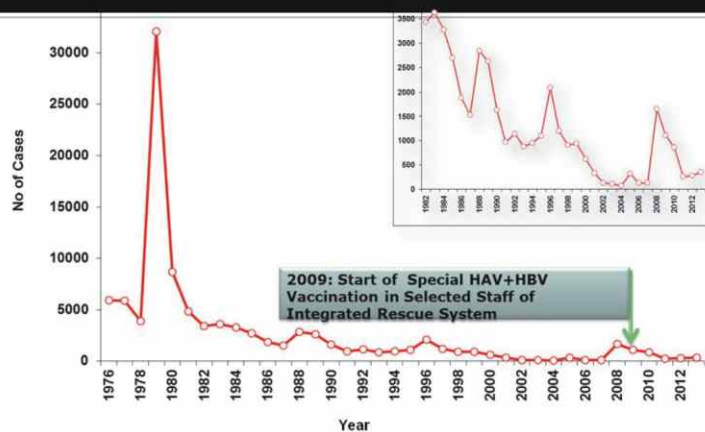
8

Hepatitis B: Notified Morbidity Rate in the CZ, 1982 – 2013

9

Viral Hepatitis A: Notified Cases in the CZ, 1976 – 2013

10

Další legislativní úprava v ČR

- Zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- Zák. č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy
- NV č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci.
- Zák. č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách
- Vyhl. č. 104/2012 Sb., o posuzování nemocí z povolání

11

Zákon č. 258/2000 Sb.

- Nový § 75b (r. 2013)
  - Hlášení každého, i drobného, poranění ostrým předmětem
    - Metodický návod ke sjednocení postupu orgánů ochrany veřejného zdraví při hlášení výskytu poranění u zdravotnického nebo jiného odborného pracovníka, které vzniklo při manipulaci s ostrým kontaminovaným předmětem nebo nástrojem použitým k provádění zdravotních výkonů během poskytování zdravotní péče, v jehož důsledku by mohlo dojít ke vzniku onemocnění přenášeného krví.

12

Hlášená poranění ostrými předměty podle krajů

Kraj	Počet	Procenta	Kumulativní procenta
Praha	503	17,1	17,1
Jihomoravský	334	11,4	28,5
Moravskoslezský	323	11,0	39,4
Ústecký	273	9,3	48,7
Královéhradecký	271	9,2	57,9
Liberecký	216	7,3	65,3
Středočeský	189	6,4	71,7
Vysočina	185	6,3	78,0
Pardubický	174	5,9	83,9
Olomoucký	163	5,5	89,5
Jihočeský	138	4,7	94,2
Karlovarský	89	3,0	97,2
Plzeňský	83	2,8	100,0
Celkem	2941	100,0	

13

Hlášená poranění ostrými předměty podle typu zařízení

Typ zařízení	Počet	Procenta	Kumulativní procenta
Nemocnice	2524	85,8	85,8
Ambulantní pracoviště a polikliniky	94	3,2	89,0
Psychiatrická léčebna	71	2,4	91,4
Zdravotnická záchranná služba	78	2,7	94,1
Domov důchodců	40	1,4	95,4
Léčebna dlouhodobě nemocných	22	0,7	96,2
Zdravotnické zařízení	20	0,7	96,9
Balneoprovoz	12	0,4	97,3
Centrum sociálních služeb	12	0,4	97,7
Vězeňská služba	9	0,3	98,0
Ostatní	59	2,0	100,0
Celkem	2941	100,0	

14

Hlášená poranění ostrými předměty podle pracovního zařazení

Pracovní zařazení	Počet	Procenta	Kumulativní procenta
SZP	1660	56,4	56,4
Lékař/ka	524	17,8	74,3
NZP	244	8,3	82,6
Student/ka - SZŠ + VŠ	214	7,3	89,8
Laborant/ka	87	3,0	92,8
Uklízeč/ka	82	2,8	95,6
Ostatní	130	4,4	100,0
Celkem	2941	100,0	100,0

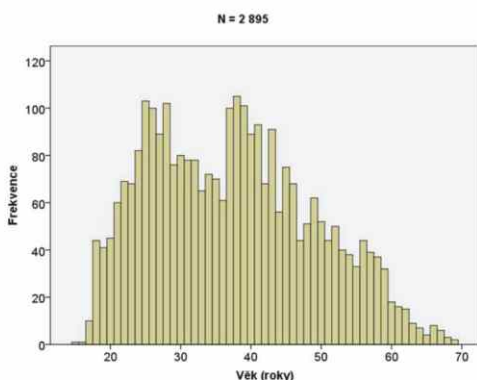
15

Hlášená poranění ostrými předměty podle předmětů

Předmět, způsobující poranění	Počet	Procenta	Kumulativní procenta
Injekční jehla	1815	61,7	61,7
Jehla	202	6,9	68,6
Chirurgické nástroje	195	6,6	75,2
Skalpel	154	5,2	80,4
Inzulínové pero	135	4,6	85,0
Potřísnění biologickým materiálem	115	3,9	88,9
Kanyla	81	2,8	91,7
Ostatní	244	8,3	100,0
Celkem	2941	100,0	

16

Věková distribuce poraněných zaměstnanců

17

Rozdíly v předmětech podle věkových skupin

Předmět		Věková skupina		Celkem	Sig.
		15 - 34 let	35 let a více		
Čepelka	Počet	11	29	40	< 0,05
	% ve věkové skupině	0,9%	1,8%	1,4%	
Inzulínové pero	Počet	90	45	135	< 0,05
	% věkové skupiny	7,1%	2,8%	4,7%	
Nástroj	Počet	69	126	195	< 0,05
	% věkové skupiny	5,5%	7,7%	6,7%	
Ostatní		-	-	-	>= 0,05
		-	-	-	
Celkem	Počet	1264	1631	2895	-
	% věkové skupiny	100,0%	100,0%	100,0%	

18

Rozdíly podle věkových skupin v pracovním zařazení

		Věková skupina		Celkem	Sig.
		15 - 34 let	35 let a více		
SZP	Počet	666	994	1660	< 0,05
	% věkové skupiny	52,7%	60,9%	57,3%	
NZP	Počet	75	169	244	< 0,05
	% věkové skupiny	5,9%	10,4%	8,4%	
Student/ka	Počet	213	1	214	< 0,05
	% věkové skupiny	16,9%	,1%	7,4%	
Uklízeč/ka	Počet	14	68	82	< 0,05
	% věkové skupiny	1,1%	4,2%	2,8%	
Hospodářský pracovník	Počet	0	12	12	< 0,05
	% věkové skupiny	0,0%	,7%	,4%	
Ostatní	Počet	-	-	-	>= 0,05
	% věkové skupiny	-	-	-	
Celkem	Počet	1264	1631	2895	-
	% věkové skupiny	100,0%	100,0%	100,0%	

19

Závěr

- Největší počet poranění
  - Nemocnice
  - Injekční jehla
- Nejčastěji poranění zaměstnanci
  - Střední zdravotnický personál
  - Věk 20 – 30 let
  - kolem 40 let věku

Nic nového pod Sluncem!

Intervence!

20

Inzerce

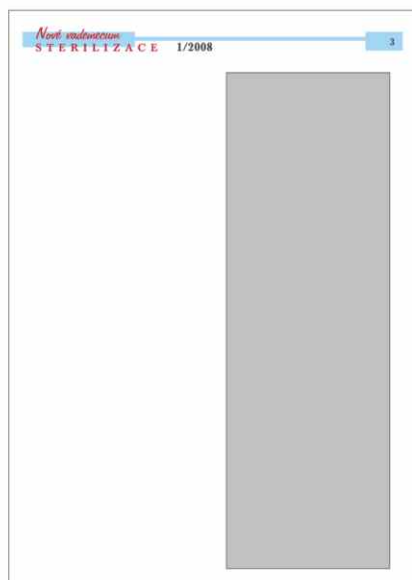
Podklady pro inzerci dodávejte ve formátu tif, jpg. Protože časopis vychází elektronicky, postačuje barevný model RGB.

Základní rozměry inzerce:

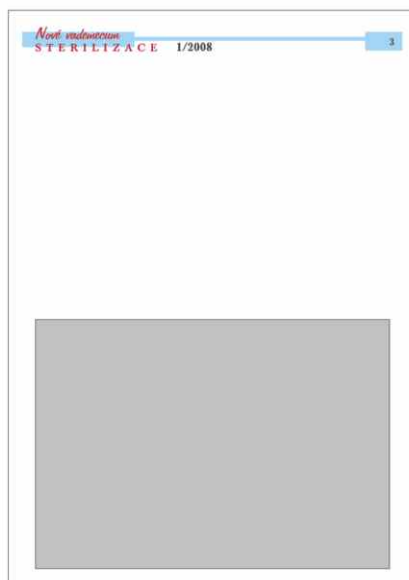
½ strany na výšku

½ strany na šířku

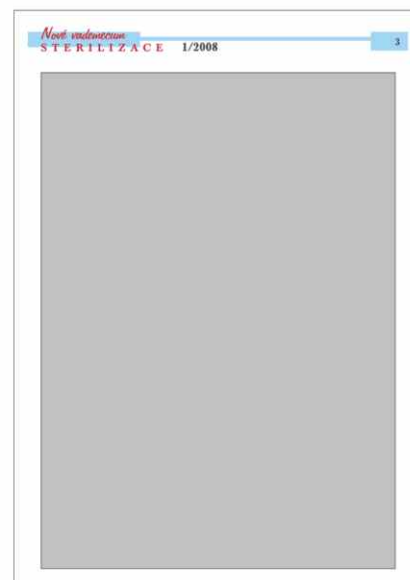
celá strana

84x255 mm

182x128 mm

182x255 mm

Sledování poranění ostrým předmětem ve zdravotnictví

J. Fialová

1

Poranění ostrým předmětem

- Ostrý předmět -> bodné nebo řezné poranění
- Poranění nepoužitým (sterilním) nástrojem – není předmětem sledování
- Poranění předmětem kontaminovaným biologickým materiálem - je předmětem sledování
- Původ biologické kontaminace není v zásadě příliš podstatný – **každý biologický materiál je potenciálně infekční!**

2

Důvody vzniku poranění

Riziko poranění ostrým předmětem je ve zdravotnictví velmi vysoké

- Vlastní nepozornost a nesoustředěnost (vliv únavy, stresu, časového tlaku, apod.)
- Nevladatelný pacient
- Nepozornost kolegů
- Nedodržování bezpečnostních opatření, příp. nepoužívání OOPP nebo nevhodné OOPP

3

Ošetření a nahlášení poranění

- **Každé** poranění ošetřit obvyklým vhodným postupem
- **Každé** poranění nahlásit zaměstnavateli
- Po poranění **ostrým předmětem kontaminovaným biologickým materiálem** se podrobit sledování z důvodů rizika přenosu některých závažných onemocnění

4

Postup po poranění ostrým kontaminovaným předmětem nebo nástrojem – doporučení v praxi FN Brno

- Sundání rukavic a omytí rukou vodou a mýdlem
- Desinfekce poranění přípravkem s virucidním účinkem
- Ponechání spontánního krvácení po dobu několika minut, pak zopakování desinfekce
- Nahlášení úrazu, zápis do knihy / databáze úrazů
- Do 72 hod od poranění návštěva lékaře PLS

5

Postup po poranění předmětem kontaminovaným materiálem prokazatelně HIV+

- První ošetření stejné jako u ostatních bodných a řezných poranění
- Po nahlášení a zapsání poranění **neprodleně** kontaktovat ved. lékařku AIDS centra nebo službu konajícího lékaře KICH, kteří zváží dle okolností a rozsahu poranění další postup, především případnou postexpoziční profylaxi
- Do 72 od poranění návštěva lékaře PLS

6

Sledování zaměstnance po bodném nebo řzném poranění ve FN Brno

- Dle interních předpisů FN Brno na základě legislativy platné od 1. 8. 2013 sledování provádí výhradně příslušný lékař PLS (v těchto případech není možná volba lékaře)
- Sledování jsou všichni zdravotníci a jiní odborní pracovníci, také studenti na praxi
- První vyšetření a odběry provádí lékař PLS dle stanoveného harmonogramu, poté vyplní formulář „Hlášení poranění“, který se přes ONH po kontrole posílá na odd. protiepidemické KHS JmK se sídlem v Brně

7

Sledované parametry

Vyšetření		Do 72 hodin po poranění	90 dnů od poranění	180 dnů od poranění
HBV *)	Anti-HBs	ANO	ANO	ANO
ID 45-180 dní	HBsAg (pouze u neočkovaných osob)	ANO	ANO	ANO
HCV	Anti-HCV	ANO	ANO	ANO
ID 14-180 dní				
HIV	Anti-HIV 1, 2	ANO	ANO	X
ID 14-90 dní				
Jaterní testy	ALT, AST	ANO	ANO	ANO

- *) U poraněných osob s prokázaným ochranným titrem anti-HBs po očkování nebo prožití nákazy se další vyšetřování markerů VHB ukončí.
- Při negativním výsledku markerů HBsAg, anti-HCV a anti-HIV u potenciálního zdroje, pokud je známý, se sledování poraněné osoby ukončí.
- Součástí vyšetření je i zjištění subjektivních potíží a klinických příznaků, které mohou souviset s onemocněním virovou hepatitidou a laboratorní vyšetření aktivity aminotransferáz.
(dle vyhlášky č. 473/2008 Sb. O systému epidemiologické bdělosti pro vybrané infekce)

Zdroj: MUDr. Lucie Rausová

8

Postexpoziční profylaxe proti HBV

Zdravotnickému pracovníkovi, který byl při expozici krvi pacienta poraněn, nebo došlo-li k závažné kontaminaci kůže a sliznic a který:

- **nebyl očkován**
- **byl neúplně očkován**
- **je evidován jako non-respondent**
se aplikuje 1 dávka specifického hyperimunního globulinu proti VHB v souladu se souhrnem údajů o přípravku a zároveň se zahájí vakcinace (dle platného SPC v souladu s § 7 odst. 1), písm. a) vyhlášky č. 537/2006 Sb.)
- **má doklad o pozitivním titru anti-HBs** není třeba žádná postexpoziční profylaxe proti HBV, ani není nutné další odebírání markerů HBV v rámci následného sledování

Zdroj: MUDr. Lucie Rausová

9

Sledování poranění ve FN Brno 2015

- **Podhlášenost?**
- **Samovyšetření?** Odběry dle vlastního uvážení na oddělení
- **Non-respondenti?** (dle dostupné odborné literatury jich je v populaci až 15%) – důležitost správného provedení vstupní prohlídky vč. kontroly platného očkování proti HBV (pozitivní anti-HBs u zaměstnanců pracovišť s **vyšším rizikem** vzniku inf. onemocnění, nebo platný doklad o očkování proti HBV u ostatních zaměstnanců pracovišť s **rizikem** expozice vzniku inf. onemocnění)

Sledování hlášení poranění + srovnání s evidencí úrazů ve FN Brno + dotazníkové šetření = podrobnější přehled o skutečné situaci v oblasti poranění ostrým předmětem ve FN Brno.

10

Poranění ve FN Brno v roce 2015

Počet nahlášených poranění za ¼ roku 2015: cca **100**

- **Z toho:**
  - Chirurgická oddělení: 54
  - Interní oddělení: 35
  - Ostatní pracoviště: 13
- **Z toho:**
  - Lékařů: 14
  - NLZP: cca 85

Ojedinelá poranění nezdravotníků (např. při svozu odpadu) nebo zaměstnanců jiného subjektu (úklidová firma) – vždy řešeno jako **mimořádná událost**.

11

Aktuální trendy v dezinfekci ploch

J. Fafílková

1

schülke →

Bochemie.
HYGIENICKÁ DIVIZE
byla prodána

schülke →

Únor 2015

05.04.2016 | Title of your presentation | Schülke & Mayr GmbH | Seite 2

2

Schülke&Mayr

schülke →

schülke - leaders in infection control for 125 years

schülke →
125
Years
1889-2014

12 45
Schülke imagefil
m titulky_cz.mp4

AIR LIQUIDE
Creative Oxygen

AIR LIQUIDE
Healthcare

05.04.2016 | Title of your presentation | Schülke & Mayr GmbH | Seite 3

Založena: 1889 v Hamburku – **Rudolf Schulke & Julius Mayr**
1889 – Lysol – likvidace cholery 1892 – první dezinfekce
1924 – výroba aditiv - SARGOTAN
1996 – 100% vlastník Air Liquide
2007 – Schülke&Mayr se mění jen na schülke →
Fakty: Obrat 2013 - 200mil €
Zaměstnanci: 780
Pobočky a distribuce 80 zemích
Patenty: 200 patenty

Založena 1902 v Paříži Georges Claude and Paul Delorme
Výroba technických plynů, energetika a rozvody, v oblasti zdravotnictví – čisté plyny pro podporu dýchání, narkóza ...
Fakty: Obrat 15,4mld. €
Zaměstnanci: 50 tis
Pobočky a distribuce 80 zemí, 2 mil. zákazníků

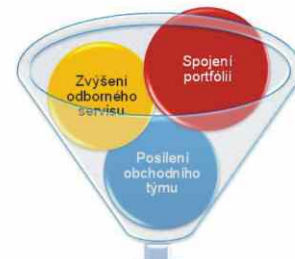
3

Bochemie.

&

schülke →

Prosavon
Septodem
Chirosan
Discleen
Desam
Chloramin

Desderman
Desmanol
OCTENISEPT
Gigasept
THERMOSEPT
Mikrozid
Terralin

Komplexní dezinfekční program
Zvýšení komfortu pro zdravotnický
personál i pacienty

05.04.2016 | Title of your presentation | Schülke & Mayr GmbH | Seite 4

4

schülke →

AKTUÁLNÍ TRENDY V DEZINFEKCI PLOCH

20. – 21. 10. 2015

the plus of ease
performance

5

ÚVOD

schülke →

- Zvýšený zájem o dezinfekci ploch nastal s narůstajícím výskytem ATB rezistentních patogenů – MRSA, VRE, Cl.difficile ale i virů rota a noro, kvasinkových onemocnění
- Čištění a dezinfekce ploch je nedílnou součástí preventivních opatření eliminujících šíření patogenů v nemocnicích
- Plochy a povrchy spadají do skupiny non-kritických pomůcek, protože přicházejí do kontakt s nepoškozenou pokožkou¹⁾
- U výše uvedených patogenů byl jednoznačně prokázána šíření infekce pomocí kontaminované plochy „cross-transmission“

¹⁾ CDC – Guideline for Disinfection and Sterilization in Healthcare Facilities, 2008

05.04.2016 | Title of your presentation | Schülke & Mayr GmbH | Seite 6

6

ÚVOD

schůlke ->

Přenos rukama z kontaminovaných ploch nebo na plochy:

E.coli,
Salmonella spp. 100%
Stahylococcus aureus

Candida albicans 90%
Rhino virus 61%
HAV 22% - 33%
Rota virus 16%

Kontaminované ruce mohou přenést viry na 5 ploch nebo 14 předmětů

A Kramer, I Schwelble, G Kumpf: How long do nosocomial pathogens persist on inanimate surfaces? A systematic review

05.04.2018 | Title of your presentation | Schůlke & Mayer GmbH | Seite 7

7

Čas přežití bakterií na suchém povrchu

schůlke ->

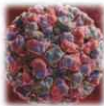
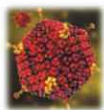
Bakterie	čas prožití na suchém povrchu
Acinetobacter spp	3 dny - 5 měsíců
Bordetella pertussis	3 - 5 dnů
Campylobacter jejuni	6 dnů
Clostridium difficile	5 měsíců
Escherichia coli	1,5 hod - 16 měsíců
Enterococcus sp. (vč. VRE a VSE)	5 dnů - 4 měsíce
Klebsiella spp.	2 hod do 30 měsíců
Listeria spp	1 den - 1 měsíc
Mycobacterium tuberculosis	1 den - 4 měsíce
Proteus vulgaris	1 - 2 dny
Pseudomonas aeruginosa	6 hod - 16 měsíců, na suché podlaze 5 týdnů
Salmonella typhi	6 hod - 4 týdny
Shigella	2 dny - 5 měsíců
Staphylococcus aureus (vč. MRSA)	7 dní - 7 měsíců
Streptococcus pyogenes	3 dny - 6,5 měsíce

05.04.2018 | Title of your presentation | Schůlke & Mayer GmbH | Seite 8

8

Čas přežití virů na suchém povrchu

schůlke ->

Viry	Čas prožití na suchém povrchu
Adenovirus	7 dní - 3 měsíce
Astrovirus	7 dní - 3 měsíce
Coronavirus	3 hodiny
Echovirus	7 dní
HAV	2 hodiny - 2 měsíce
HBV	1 týden
HIV	1 týden
Herpes simplex typ 1 a 2	4,5 hod - 8 týdnů
Norovirus a FCV	8 hod - 7 dní
Papillomavirus 16	1 týden
Parvovirus	8 dní
Poliovirus typ 2	1 den - 8 týdnů
Rhinovirus	2 hod - 7 dní
Rotavirus	6 dní - 2 měsíce
Vacciniavirus	3 týdny - 20 týdnů

05.04.2018 | Title of your presentation | Schůlke & Mayer GmbH | Seite 9

9

Doporučení CDC

schůlke ->

Na základě prokázané závislosti kontaminovaných ploch na růstu nemocničních infekcí vypracovaly zdravotnické organizace jako CDC, Kochův Institut, ... doporučení pro dezinfekci ploch a povrchů

Strategie pro úklid a dezinfekci prostoru v oblastech péče o pacienta musí

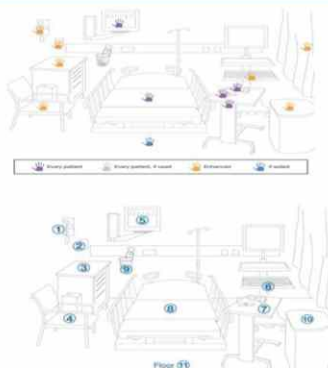
1. zvažovat možnost přímého kontaktu pacienta s okolím (**okolí pacienta**)
2. počet a frekvenci kontaktu s rukama (**kontaktní plochy**)
3. potenciál kontaminace prostředí tělními tekutinami nebo potenciál kontaminace z prostředí (**biologická a organická zátěž**)

05.04.2018 | Title of your presentation | Schůlke & Mayer GmbH | Seite 10

10

Doporučení CDC

schůlke ->

1. Stanovit úroveň potenciálního rizika, cestu přenosu

2. Volba prostředku / čas expozice plochy působení dezinfekce

3. Správná technika aplikace dezinfekčního prostředku

4. Kontrola a vyhodnocení

Use this guide to clean rooms (1 - 15) starting with number one as the first room to clean and number 15 being the last room to clean.

05.04.2018 | Title of your presentation | Schůlke & Mayer GmbH | Seite 11

11

1. Stanovení potenciálního rizika

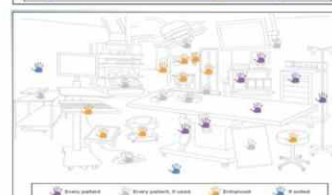
schůlke ->

Předměty ve vztahu k pacientovy :
Kritické
Semi kritické
Non kritické

U ploch byla klasifikace pozměněna na:

1. **Povrchy zdravotnických prostředků** (Medical equipment surfaces, high touch areas)
2. **Úklidové plochy** (Housekeeping surfaces)

Recommendations of CDC and the Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee (HICPAC) 2014

05.04.2018 | Title of your presentation | Schůlke & Mayer GmbH | Seite 12

12

2. volba dezinfekčního prostředku

schülke →

Peroxid vodíku

Ethanol

PAA

1. Biocidní účinnost
2. Materiálová kompatibilita
3. Ekonomika
4. **Riziko sensibilizace zaměstnanců**
5. **Dopad na životní prostředí**

Několik studií testovalo použití tenzidových přípravků na velké plochy. Použití tenzidů eliminovalo mikroby na podlahách o 80%, byly méně efektivní než dezinfekce (94%- 99,9%). Po několika hodinách byly bakterie opět na stejné úrovni jak před čištěním.

Tenzidové přípravky 10 CFU narůst na 34.000 CFU/ml
Dezinfekční přípravky kontaminace 20 CFU/ml bez růstu

05.04.2016 | Title of your presentation | Schülke & Mayr GmbH | Seite 12

13

3. Správná technika aplikace dezinfekčního prostředku

schülke →

Standartní kbelková metoda :

- pracovní roztok je kontaminovaný ihned v průběhu uklidu a postupně narůstá počet mikroorganizmů v roztoku
- riziko kontaminace i čistých nekontaminovaných ploch
- zátěž pro životní prostředí

DOPORUČENÍ:

Použití vodou ředitelných dezinfekčních koncentrátů

U velkých ploch – přechod na mopovou metodu (mopy napuštěné dezinfekčním roztokem)

U malých kontaktních ploch – používat „ready to use“ produkty – utěrky, dry wipes systemy „spreje

05.04.2016 | Title of your presentation | Schülke & Mayr GmbH | Seite 14

14

Úklid a dezinfekce KONTAKTNÍCH ploch

schülke →

05.04.2016 | Title of your presentation | Schülke & Mayr GmbH | Seite 15

15

Volba prostředku - SPRAY

schülke →

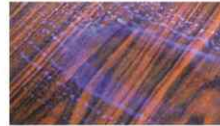
Omezení pro dezinfekce ve spreji:

1. Malé částice dezinfekce jsou rozprašovány do prostoru, kde jsou inhalovány personálem a pacienty – podráždění dýchacích cest a sliznic, nebo můžou iritovat pokožku
2. Sprejový proud víří prach a malé organické i anorganické částice
3. Nerovnoměrné pokrytí dezinfikované plochy

KDY A JAK (Doporučení Robert Koch Institute)

1. sprej se používá vždy tam kde není možná dezinfekce otřením - utěrky
2. Vždy malé povrchy
3. Aplikuje se vždy těsně u dezinf. plochy – zamezení rozptýlu kapek
4. Vytvoříte souvislou plochu – film dezinfekce
5. Dezinfekci VŽDY setřete jednorázovou utěrkou

05.04.2016 | Title of your presentation | Schülke & Mayr GmbH | Seite 16

16

Volba prostředku - WIPES

schülke →

Omezení dezinfekce pomocí vlhčených utěrek:

1. Těžko přístupné plochy (ostré, těžko dostupné uhly)
2. Pórovité, strukturované povrchy
3. Vysychání po otevření v čase

Doporučení:

Dezinfekce pomocí vlhčených utěrek je důkladnější a kompaktnější než dezinfekce pomocí spreje. Pokud to povrch a prostor umožňuje použijte jednorázové vlhčené utěrky

Výhody:

- Rychlé a pohodlné použití
- Cílená dezinfekce povrchů
- Minimalizuje riziko kontaminace čistých povrchů
- Šetří čas

05.04.2016 | Title of your presentation | Schülke & Mayr GmbH | Seite 17

17

ČAS – expoziční čas

schülke →

Pro správnou účinnost dezinfekčních prostředků je nutné dodržet expozici doporučenou výrobcem

EN upravují časy pro testování biocidní účinnosti

1. Malé plochy – kontaktní plochy – **max 5 min**

2. Velké plochy – **max 60 minut**, v praktickém provozu těžko realizovatelné.

Obecně se doporučuje 15 max 30 min pro praktický provoz

CDC – pro dezinfekci ploch a povrchů doporučuje 10 min kontaktní čas, delší čas je prakticky ve zdravotnických zařízeních na plochách nerealizovatelný

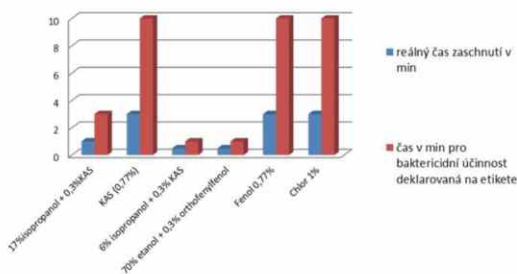
05.04.2016 | Title of your presentation | Schülke & Mayr GmbH | Seite 18

18

Expoziční čas

schůlke →

Expoziční čas dez.přípravku v min v praxi

Zdroj: Virox. The Importance of Contact times for disinfectants, Technical Bulletin

05.04.2016 | Title of your presentation | Schůlka 6 | Mgr. Grubří | Slide 19

4. Kontrola a vyhodnocení

schůlke →

V minulosti úklid prostor byl hodnocen – pouze vizuálně

DOPORUČENÍ:

- Doporučuje k vizuální kontrole připojit i kontrolu pomocí UV markerů nebo pomocí bioluminiscenční látky na bázi adenosin trifosfátu ATP
- Obě techniky jak vizuální kontrola tak neviditelné UV markery přispěly ke zvýšení kvality úklidu

05.04.2016 | Title of your presentation | Schůlka 6 | Mgr. Grubří | Slide 20

ZÁVĚR

schůlke →

FREKVENCE	denní rutinní dezinfekce		cílená dezinfekce	
TYP	dezinfekce ploch a povrchů MD	rychlá dezinfekce	závěrečná dezinfekce	speciální situace - epidemický závažného charakteru
ROZSAH	Podlahy, velké plochy všechny pracovní plochy všechny kontaktní plochy	povrchy v OKOLÍ pacienta mezi operacemi kontaktní plochy	operační sály biologicky kontaminované povrchy	Podlahy, velké plochy všechny pracovní plochy všechny kontaktní plochy (plochy, povrchy, kontaktní plochy v okolí pacienta + odpadní systémy a nemocniční kuchyně povrchy v okolí pacienta
METODA	utřením mopping	utřením sprej	utřením	v případě viditelných biologického znečištění (krev, spátum, ...) překryt dezinfekční utěrkou, nebo zapřít odstraňtí a opět dezinifikovat
VYROBEK/ Biocidní účinnost	rodou fedicidní koncentráty A(B)(V) řada DESAM Terralin Perform	vlhčené utěrky & spreje A(B)(V)/ABTV Desprej Řada Mikrocid wipes schůlke wipes	přípravky s virucidní účinností, Th. při Cl.difficile i sporidní ABTMV C Microcid PAA wipes Chloramin, Perform, Chirox, antifect extra	

05.04.2016 | Title of your presentation | Schůlka 6 | Mgr. Grubří | Slide 21

ZÁVĚR

schůlke →

Minimalizace „cross-transmission“ a „cross-contamination“ prostředí

Zásady:

- Úroveň biologického zatížení
- Vyhodnocení rizika přenosu
- Nastavení úrovně biocidního přípravku
- Nastavení správné techniky úklidu
- Cílená kontrola a vyhodnocení kvality úklidu

05.04.2016 | Title of your presentation | Schůlka 6 | Mgr. Grubří | Slide 22

Závěr: trendy

schůlke →

U ploch byla klasifikace pozměněna na:

- Povrchy zdravotnických prostředků (Medical equipment surfaces, high touch areas)
- Úklidové plochy (Housekeeping surfaces)

Do výběru biocidních látek pro úklid zařadit parametry

- Riziko sensibilizace zaměstnanců
- Dopad na životní prostředí

Dezinfekce kontaktních ploch – ready – to – use produkty – upřednostnit vlhčené utěrky

Expoziční čas u kontaktních ploch – 5 minut

Závěrečnou kontrolu kvality úklidu provádět i pomocí UV markerů nebo bioluminiscenčních látek

05.04.2016 | Title of your presentation | Schůlka 6 | Mgr. Grubří | Slide 23

Aktuality

Informační zdroje domácí

Ministerstvo zdravotnictví: www.mzcr.cz

Národní centrum ošetrovatelství NCONZO:
www.nconzo.cz

Normalizační institut: www.cni.cz

Česká společnost pro sterilizaci: www.steril.cz

Zákon č. 268/2015 Sb.o zdravotnických prostředcích

Platný od 1.4.2015

Informační zdroje zahraniční

Světové forum pro nemocniční sterilizaci:
www.wfhss.com

Slovenská sekce pro sterilizaci ve Slovenské komoře
sester a porodních asistentek
www.steril.sk

Slovenská společnost pro nemocniční nákazy:
www.spnn.sk

Světová zdravotnická organizace (WHO):
www.who.int/en/

Informace pro autory příspěvků

Odborná sdělení, diskusní příspěvky a názory v češtině nebo slovenštině přijímá redakce v elektronické podobě textový editor MS WORD, formou přílohy e-mailu, event. CD v písmu Arial 12. Nepoužívejte zkratky. K příspěvku doložte název pracoviště, e-mailovou adresu a telefonické spojení. Nevyžádaný materiál se nevrací.

Obrazová dokumentace
ve formátu jpg, u prezentací ppi,

Soubory nesmí být chráněny heslem!

Za jazykovou úpravu a správnost údajů plně zodpovídá autor příspěvku.

Nové vademecum

S T E R I L I Z A C E

Časopis České společnosti pro sterilizaci

CSS Člen World Federation for Hospital Sterilisation Sciences

